

Prim. dr. MLADEN BIVAL**(29. 5. 1907. – 7. 11. 2002.)**

Dr. Mladen Bival rođen je u Jastrebarskom 29. svibnja 1907. godine u poznatoj obitelji oca apotekara, magistra Antuna Bivala, koji je imao osmero djece, od njih su trojica postali liječnici specijalisti. Od 1925. godine je u Bologni polazio prve tri godine studija medicine da bi nastavio sljedeća četiri semestra u Beču i doktorirao u Beogradu 1931. godine. Kasnije je rado pričao o studentskim danima u Bologni poprativši ih nizom veselih anegdota. U Zagrebu je specijalizirao kod primariusa Šilovića u Zajčevoj na Merkur, gdje je radio od 1934. do 1941. te zatim bio imenovan 1959. za predstojnika odjela na Svetom Duhu. U mirovinu je otišao 1977. i ponovno obavljao privatnu praksu. Bio je odlikovan brojnim odličjima: Zlatnom plaketom grada Zagreba, Ordenom rada sa zlatnim vijencem, a bio je član odbora Ginekološke sekcije ZLH. Umro je 7. studenoga 2002. godine.

Bio je 1959. osnivač i prvi predstojnik Ginekološko-porodničkog odjela na Sv. Duhu (tada Opće bolnice »Dr. Josipa Kajfeša«). Taj je odjel vodio stručno, marljivo i predano do odlaska u mirovinu 1977. godine. Primio je niz mladih liječnika, koji su kod njega učili i svladali teoretsko i praktično znanje i educirali se na način kako bi stasali u vrijedne specijaliste ginekologe i porodničare,

a pojedini u anesteziologe i pedijatre-neonatologe. Oni danas njemu mnogo zahvaljuju za ono što ih je naučio i uz to za ono također toliko vrijedno na što ne valja nikad zaboraviti – na odnos prema podređenom osoblju, no u prvom redu prema povjerenim bolesnicima. Upravo same bolesnice pronijele su dobar glas odjela zbog tog odnosa, koji je u sve nas stvorio pokojni primarius Bival. Jednako tako je stvorio duh suradnje, prijateljsko-kolegijalnog odnosa u gremiju bolnice i izgadio niz mogućih rivalstava i trzavica u samom začetku. Bio je visoko stručan i pregalac pa je svoju ljubav i entuzijazam prema struci prenosio na tisuće i tisuće pacijentica, koje su mu zato i danas ostale duboko zahvalne. Taj njegov duh upućivao ga je da i svojim asistentima pruži priliku da se u svakidašnjoj rutini i obavezama koncentriraju na ono što im najviše leži i za što pokazuju poseban interes. Bez ideala i entuzijazma u našoj struci nema ništa od stvaralaštva – znao je govoriti. Na posao nikada nije kasnio ni s posla izostao – tek pred koju godinu vidjelo se da uopće nije imao otvoren svoj zdravstveni karton – a prešao je devedesetu!...

»Qui bene distinguit, bene curat« bila mu je parola kojom se isticao svojim »nosom za diagnozu« u doba, kada je takav dar bio daleko više potreban nego danas. Za pravodobnu dijagnozu ektopične trudnoće tada nije bilo testa na gonadotropine ni pomoći koju nam pruža ultrazvuk. Isto tako je znao koristiti svoje iskustvo u ranoj dijagnozi karcinoma maternice u vrijeme kada još nije uveo citodijagnostiku i kolposkopiju. Mladi kolege, koji će ove retke čitati, iznenadit će se kad čuju da sam kao mlad specijalista, tek završivši tečaj anesteziologije na Rebru, došao iz Klinike u Petrovoj na Sv. Duh na poziv pokojnog primariusa, na njegov tek osnovani odjel. Tamo sam prilikom ginekološke operacije dao prvu infuziju glucosalinae (!!!) – do tada su se davale tek submamarne hipoderme. Ujedno sam dao prvu endotrahealnu anesteziju, što je bio i glavni razlog što su me tamo pozvali raditi.

Bolnicu »Dr. J. Kajfeša« zvali su u Zagrebu »seljačkom bolnicom« zbog vrsti klijentele ali i nivoa rada i opremljenosti. Za godinu dana rada odjela pod novim šefom Bivalom sve se to promjenilo, od rada primitivnih servirki i babica do instrumentarija, edukacije osoblja na čelu s medicinskim sestrama, pri čemu je nova glavna sestra Nada Juzbašić imala uz šefa veliku ulogu. Od 1960. godine počeli smo porađati vakuum ekstraktorom i smanjili broj primjene forcepsa. Cezarotomije su sve češće indicirane, ali iz drugih razloga i time je bitno smanjen mortalitet novorođenčadi. Uveli smo još 1973. epiduralnu analgeziju u porodu prvi u zemlji, a prije svih drugih klinika »Cord traction«. Primarius je rado prihvaćao i druge nove metode. Nakon što smo bili u Zapadnom Berlinu na klinici prof. Salinga, njegovu knjigu kao prvu iz tog područja smo prihvatili, a primarius Bival ju je ne samo pažljivo proučio već na stručnim sastancima, koje smo od prvog dana imali na odjelu svakog tjedna, »ex abrupto« reproducirao od riječi do riječi. Time me je zadivio i odmah sam mu predložio da takav referat održi na sljedećem sastanku Ginekološke sekcije ZLH. On je moj prijedlog odbio zbog svoje prirodne antipatije prema javnim nastupima i vlastitom isticanju. Bio je preskroman! Popularnost odjela je neprestano rasla – nismo više bili »seljačka bolnica« već nam se predbacivalo da tamo imamo nekakav »sanatorij« za diplomate i supruge rukovodilaca! Tako su nas kritizirali i ujedno zbog tečajeva za trudnice koje smo prvi uveli i održavali i na stranim jezicima.

Bio je okružen prisnim prijateljima – istaknutim kolegama profesorima Gottliebom i Šojatom, Smokvinom, Staržikom i Grospićem, koji su ujedno bili strastveni lovci. Kao i čitava obitelj Bival silno je volio prirodu i obožavao pse pa i ribarenje na moru kojim je plovio kao vrstan nautičar. Mnogo je čitao vladajući perfektno talijanskim i njemačkim jezikom. Volio je muziku, supruga Hedi a posebice brat Aurel bili su vrsni pijanisti. Bio je brižan otac

jedinici Nini također liječnici specijalisti. Oba njena sina su ga kao djeda obožavala. Nedavno nas je sve iznenadio i impresionirao, kada je na nagovor reportera radiotelevizije dao opširan intervju u okviru četiri jednosatna nastavka o svojoj rodnoj Jaski i liječničkoj karijeri uz poseban osvrt na povijest Zajčeve bolnice i osnutak svog odjela na Sv. Duhu. U tom tečno izrečenom intervjuu bez zastoja i ponavljanja taj vitalni primarius Bival, naš nezaboravni šef dao je niz podataka iz povijesti Jastrebarskog i naše medicine, što predstavlja prilog analima i Jaske i Zagreba.

Neka je hvala tom vrijednom liječniku i domoljubu, štovanom kolegi, prijatelju i učitelju, osnivaču današnje Klinike za porodništvo na Svetom Duhu, koji je toliko dao gradu Zagrebu i zdravstvenoj zaštiti žena i materinstva!

Prim. dr. Davor S. Zanella

VIJESTI NEWS

Medicinski fakultet Sveučilišta u Zagrebu
i Hrvatsko društvo za perinatalnu medicinu HLZ-a
organiziraju

Postdiplomski tečaj stalnog medicinskog usavršavanja I. kategorije

INTRAUTERINI ZASTOJ RASTA

Zagreb, 28. II. – 1. III. 2003.

Voditelj tečaja: Ivan Kuvačić i Snježana Škrablin

Teme: Intrauterini zastoj rasta ili IUGR (*Ivan Kuvačić*); Metabolička prilagodba fetusa na hipoksiju i hipoglikemiju (*Snježana Škrablin*); Dijagnoza poremetnji rasta djeteta (*Milan Kos*); Prepoznavanje rizika hipoksije, infekcije, malformacija ili metaboličkih bolesti u pothranjenog djeteta (*Ratko Matijević i Asim Kurjak*); Nasljedne bolesti i »simetrična« pothranjenost – antenatalna dijagnostika (*Fedora Stipoljev*); Apoptoza (*Đurđica Grbeša*); Uloga patologa u prepoznavanju uzroka poremetnji rasta i uzroka smrti pothranjenog novorođenčeta (*Marina Kos*); Rane neonatalne poremetnje djece poremećenog rasta (*Jelena Polak i Snježana Gverić*); Dijete s intrauterinim zastojem rasta – neurorizično dijete (*Vlatka Mejaški-Bošnjak*); Dugoročni ishod i rehabilitacija (*Snježana Škrablin i Katarina Bošnjak*).

Obavijesti: Tečaj će se održati u Zagrebu, u Klinici za ženske bolesti i porode KBC-a, Petrova 13; *Prijava za sudjelovanje:* prof. dr. Ivan Kuvačić, Petrova 13; *Kotizacija:* za specijaliste 500 Kn, za specijalizante 300 Kn; *Dodatne obavijesti:* tel. 01/4604-690.

2. HRVATSKI KONGRES O OSTEOPOROZI

Hotel »Sol Park«, Rovinj, 26.–30. ožujka 2003.

Organizatori: Hrvatsko društvo za osteoporozu, Hrvatsko društvo za kalcificirana tkiva, Hrvatsko endokrinološko društvo HLZ-a, Medicinski fakultet Sveučilišta u Zagrebu

Kotizacija za sudionike do 15. II. 2003. 850 Kn, nakon toga 1000 Kn, za specijalizante 500 Kn, za osobe u pratnji 300 Kn. *Hotelski smještaj* u hotelu »Sol Park« 1/2 soba 137 Kn, 1/1 soba 194 Kn; hotel »Melia Eden« 1/2 soba 185 Kn, 1/1 soba 249 Kn.

Prijava i informacije: Depol komunikacije, Centar za međunarodnu suradnju, Medicinski fakultet u Zagrebu, Šalata 3, 10000 Zagreb (dr. Daria Papo Polašek).
Tel. 01/45 66 904; faks: 01/45 66 711; e-mail: info@depolkomunikacije.hr;
www.depolkomunikacije.hr.